Ennakkovaikuttaminen: EU:n maaperän terveyslaki
EU/1517/2022-YM-2

Ympäristöoikeuden asiantuntija Satu Keski-Lusa
Suomen luonnonsuojeluliitto ry

Komission työohjelman mukaan komissio antaa säädösehdotuksen maaperän terveydestä vuoden 2023 ensimmäisellä puoliskolla. Komissio antoi tiedonannon maaperästrategiasta COM(2022) 699 marraskuussa 2021, josta on laadittu E-kirje (E 16/2022 vp). Suomen perusmuistiossa (8.12.2022) on esitetty Suomen kanta EU:n maaperän terveyslakiin.

Luonnonsuojeluliitto kannattaa maaperän kestävän käytön edistämistä jäsenvaltioita sitovan sääntelyn kautta. On kannatettavaa, että maaperän kestävää käyttöä edistetään sekä sitovalla lainsäädännöllä että tiedon välittämisen kautta. Suomen perusmuistiossa kiinnitetään huomiota jäsenvaltioiden välisten erojen huomioon ottamiseen sääntelyssä sekä riittävän liikkumavaran jättämistä EU-tason sääntelyn toimeenpanolle. Kiinnitämme kuitenkin huomiota sääntelyn riittävän tehokkuuden ja sitovuuden toteutumiselle. Vaikka jäsenvaltiokohtaiset eroavaisuudet tulee ottaa huomioon, katsomme, että riittävän yhtenäisellä ja oikeudellisesti sitovalla sääntelyllä voidaan parhaiten saavuttaa asetettavat tavoitteet maaperän suojelulle EU:ssa.

Luonnonsuojeluliitto kannattaa oikeudellisesti sitovien kynnysarvojen määrittelyä lainsäädännön tasolla. Luonnonsuojeluliitto pitää lisäksi tärkeänä, että EU:n tasolla asetetaan yleiset periaatteet maaperän kestävälle käytölle ja suojelulle sekä annetaan maaperän terveyden määritelmä. Katsomme, että jäsenvaltioita sitovalla ja riittävän yksityiskohtaisella sääntelyllä voidaan parhaiten saavuttaa maaperän suojelutavoitteet myös pitkällä aikavälillä.

Maaperän kestävän käytön edistämiseksi on kannatettavaa edistää tiedon tuottamista maaperän tilasta, vaikka nykyisellääkin kerätään jo tietoa esimerkiksi pilaantuneiden maiden osalta. Tiedon keräämistä ja hyödyntämistä maaperän kestävässä käytössä tulee edistää jäsenvaltiotasolla ja EU-tasolla.

Luonnonsuojeluliitto kannattaa maan käyttöönoton hierarkian (välttäminen, uudelleenkäyttö, minimointi, hyvittäminen) sääntelyä. Maaperän suojelun näkökulmasta myös vähentämistavoitteet uuden maa-alan ottamisesta infrastruktuurin käyttöön ovat kannatettavia. Maaperän suojelulla on yhteys niin ilmastonmuutoksen hillintään kuin luonnon monimuotoisuuden säilymiseen. Tästä näkökulmasta käytössä olevien maa-alojen kehittämistä ja uudelleen käyttöä tulee edistää myös EU-tason sääntelyllä. Maankäytön suunnittelulla ja kaavoituksella voitaisiin ehkäistä maaperän sulkemista nykyistä paremmin. Kuitenkin ilman lainsäädännöllistä velvoitetta jää tavoitteen toteutuminen poliittisen

tarkoituksenmukaisuusharkinnan varaan ja alueellinen vaihtelevuus voi olla suurta. Luonnonsuojeluliitto kannattaa sääntelyä maaperän sulkemisen rajoittamiseksi.

Lisätietoja:
ympäristöoikeuden asiantuntija Satu Keski-Lusa +358 44 4914756, satu.keski-lusa@sll.fi